

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam. Helyi száma: 147, 256.290

Fiume, szombat 1910. július 2.

148 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felélős szerkesztő

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési tábla:
Egy évre 24 kor.
Félévre 12 kor.
Negyedévre 6 kor.
Egy hónapra 2 kor.
Egy napra 1 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A katonai kérdések.

Egyáltalán nem jogos az a fölfogás, hogy a katonai ügyekhez csak katonák értenek s szólhatnak hozzá. Sőt hadseregünk számos vereségének egyik fő oka abban a tábornoki rögeszmében rejlik, hogy a katonai tudomány csak a zöld tollas kalap alatt fészkelhet. A hadsereg nem a katonáké. S állítólag nem a katonák miatt van. Nem külön status a statusban. Legalább nem szabad, hogy az legyen. A hadsereg az ország védelmére való. A katonaság a népé. Tehát legelső sorban a polgári népek lehet és van beleszólása ebbe az intézménybe. S a katonák urak, akár hány csillagot hordanak, tanulják meg, hogy a nemzetnek szolgálják, mely őket fizeti.

A mi véderőnk harcképességét éppen a szakarrogancia rontotta mindig meg, midőn nem engedi, hogy hadi szervezetünkbe modernbb szellem hatoljon be.

A mi „özös“ hadseregünk egész szerelmére és szervezetére nézve elütő és különleges álláspontot foglal el az európai hadseregek között. Még legjobban hasonlít az orosz hadsereghez!

Hadseregünkben tömegre fektetik a súlyt s nem egyéni erőre. Ennélfogva a fegyver a fő s nem a szellem. Így lehetett fenntartani a múlt századokban zsoldos hadseregeket, de a mi modern századunkban hiábavalóság ily véderőt fenntartani. Háboruba küldeni pedig örültség. Amint azt fényesen bizonyítja az ugyanilyen szellemben fenntartott orosz hadsereg. Ezt is csak a rideg fegyvellemmel, a legfőbb hadur iránti vak engedelmisséggel tartották össze, akárcsak az osztrák hadsereget s ime mi volt az eredmény? Az ellenséggel szemben letette a fegyvert, mert ahoz, hogy valaki manapság megölje magát, a fegyvellem s kötelező engedelmisségen kívül kell még valami. Ma már az öntudatra ébredt emberek életének van célja, kell tehát a halálának is céljának lenni. A halálba ma már egy hadsereget csak a szellem hajt.

Természetesen szükség van azért a modern néphadseregben is szubordinációra s katonai engedelmisségre. Hisz a polgári életben is szükség van erre. Az állam rendjét tulajdonképpen a társadalom önfegyelmzése adja meg. De oly fegyvellemnek, amelyet nem tilt ki s nem támogat a szellem, amelytől az egyén szabad lelke iszonyodik, nem ér semmit. S ilyen a mi közös hadseregünk fegyvelme. Arra jó, hogy a hadgyakorlaton rendet csináljon, hogy katonai parádékon egyenletes lépésekre kényszerítse a bakákat; de a legelső háboruban csütörtököt fog mondani, akárcsak a muszka hadseregnél a japán háboruban. Tisztikarunk sokat hánytorgatott szelleme is csak a tisztikaszinói „kameradschaft“-ságig és a kávéházi „snájdigságig“ terjed. Mert különböző

nemzetiségekből s nagyon is különböző társadalmi rétegekből összeszedett tisztek között egységes s különösen egységes nemzeti szellem soha sem fejlődhet ki.

Csak az tudja megítélni a mai közös hadseregünk szerencsétlen jellegét, aki ismeri a külföldi seregeket. A francia hadsereget például a nemzeti gíolre tartja össze. Franciaországban lelkesednek a katonaságért. Talán az egész világon a mi közös hadseregünk a legnépszerűtlenebb intézmény s ez ennek a megölője. A francia hadsereg nemzeti intézmény s dicsőség minden franciára, hogy abban része legyen. De ami a legfőbb, a francia hadseregben a nemzeti szellem mellett igazi bajtársi szellem van, mely még a föltes tisztek s közlegények között is megnyilatkozik. Nálunk, kivéve néhány igazán művelt tisztet, aki a műveltségét s jól neveltségét hazuról vitte a kaszárnyába, a legbrutálisabb bánásmód, a legparasztabb tónus uralkodik, úgy, hogy a tiszt csak alája rendelt állatsordának tartja a legénységet. Ez az osztrák-orosz tiszt bánásmód, mely a sőtét mult századokból maradt meg. Ez bomlasztotta a mi hadseregünket is, ha ki nem reperálják egy modernbb, emberibb és nemzetibb szellemmel.

Az olasz hadseregben mondhatni igazi polgári szellem uralkodik s ez hozza közelebb a hadsereget a nemzethez. A magyar társadalom valósággal idegen ellenségeket lát a katonákban. Valósággal sajnáljuk fiainkat, kik a sok horvát, cseh, román és mindenféle zagyva nemzetiségű tisztikar közé keveredtek. S hozzájárul a hadsereg népszerűtlenségéhez az a félhivatalos utasítás, melylyel a tiszteket távol tartják a magyar társadalmi élet minden nemzeti megnyilatkozásától.

A népszerű francia és olasz hadseregek azt a fegyvelmet, ami a mi véderőnköt összetartja, nem is ismerik. Az igaz, hogy nem is tudnak „defilírozni“ a katonai szemléken, mint a mieink. Sőt a „fegyverfogás“-ban sem oly ügyesek. Együttvéve gyakran lomha s laza tömegnek látszanak, de a harcban erősek, mert mint szabadon kifejtett egyének erőt képviselnek.

A mi katonáink csak „kaszárnya-nevelés“ s csupán parádékra s hadgyakorlatokra használhatók. De jöjjön csak egy igazi háború, úgy szétszalad ez a dicső osztrák sereg akárcsak az orosz, amely szintén csak lelketlenül összekalapált tömegekből áll. S még a magyar része se lesz vitéz. Jól is teszi. Kötéllel csak az állat viteti magát vágóhídra. Hősi halálba csak nemzeti célért lehet rohanni. Micsoda magas katonai tudatlanság kell ahhoz, hogy erővel irtják a hadseregből azt, ami egyedül növeli a harcképességet, a nemzeti szellemet?

UJDONSÁGOK.

— A zengg-modrusi püspök beiktatása. Vucic Rókus, a zengg-modrusi egyházmegye új püspökét — mint megirtuk — szerdán installálták Zennben fényes ünnepség keretében. Délben 180 terítékű bankett volt, amelyen Dedovics György Modrus-Fiume-megye főispánja mondott nagyhatású felköszöntőt a királyra. Az új püspök délután tisztelgő küldöttségeket fogadott.

— A mérnökegyesület fiumei fiókjá. A magyar mérnök és építész egyesület fiumei fiókjának megalakítását előkészítő bizottság tegnap tartotta meg második értekezletét az Államvasutak fiumei osztálymérnökségének rajztermében Pop műszaki tanácsos elnöklésével.

Az ülés napirendjét a fiumei fiók ügyrendjének végleges megszövegezése képezte, melyet magyar és olasz nyelven kinyomatva már legközelebb az érdeklődők rendelkezésére fogunk bocsátani.

Örömmel állapította meg a bizottság, hogy a megalakuló fiók iránt úgy a műszaki körök, mint a műszaki körökkel összeköttetésben álló nagyobb vállalatok és magánosok is nagy érdeklődéssel viselkednek, amelyből a megalakuló fiók eredményes működésére lehet következtetni. Az előkészítő bizottság legközelebbi ülését július tizenötödikén fogja megtartani, amelynek tárgysorozatát a gyűjtött tagok bejelentése és a közgyűlés előkészítése fogja képezni.

A harmadik összejövetelig rendelkezésre álló két hetet a bizottság — melynek minden egyes tagja a legnagyobb buzgalommal végzi a reá bízott munkát — az alapító, rendes, helyi és pártoló tagok gyűjtésére fordítja.

Kivánatos volna, hogy az egyesület fiumei fiókjá, mely a város egyik legfontosabb egyesülete lesz, a műszaki és vele érdekelt körök, de a nagy közönség részéről is a legnagyobb érdeklődésben és pártolásban részesüljön.

— Olasz drámai társaság Fiumében. Szombaton július másodikán este kezdi meg Duse Viktoria drámai társulata több estére terjedő vendégereplését a Teatro Fenicében. Az előadásokat Sardou híres drámájával: „A mérgekverők pöré“-vel kezdik meg. A drámai társulat előadásai iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— A mentők automobiljának ügye. Vasárnap délután három órakor a Società degli artieri körhelyiségében értekezlet lesz, melyre mindazokat meghívják, akik a városi mentőállomás halaszthatatlan fejlesztését szükségesnek látják. Az értekezleten bizottságot fognak kiküldeni, melynek az lesz a feladata, hogy a mentőállomástól már oly sokszor és eredménytelenül kért mentő-automobil beszerzésére propagandát és gyűjtést indítsion. Jellouscheg dr. mentőorvos fáradhatatlan buzgalma folytán már eddig is tekintélyes összeg gyűlt egybe az automobil céljaira, a mentők

méltányos kívánságának megvalósításához azonban még sok hiányzik. Kívánatos volna, ha a magánosok már eddigi áldozatkészségén kívül azok az ipartelepek is nagyobb összeget ajánlanának fel, amelyek legtöbbször igénybe veszik a mentők önzetlen működését.

— **A Fluminense megalakulása.** Megírtuk, hogy a kereskedelmi tőzsde, a kereskedők és iparosok egyesülete, a munkaadók egyesülete s a kereskedelmi kör képviselőinek június tizenkilencedikén megtartott értekezletén elhatározták, hogy a fiumei piac különféle kereskedelmi és ipari körét egy egyesületbe tömörítik. Az előkészítő bizottság most az összes érdekelteket ez uton is értesíti, hogy a Fluminense kereskedelmi és ipari szövetség alakuló közgyűlése vasárnap, július harmadikán délelőtt tíz órakor lesz a kereskedelmi tőzsde helyiségeiben.

— **Az orosz asszony temetése.** Tegnap délután temették el protestáns rítus szerint Jesmann Mária oroszországi illetőségű gazdag magánzónót, aki kedden este a Velencébe indult Hegedüs Sándor gőzösön, kevéssel az elindulás után hirtelen meghalt. A koporsót két koszoru díszítette. Az egyiket az elhunynak Gabriella leánya, a másikat pedig Zulawski Henrik dr. krakkói ezredorvos helyezte a koporsóra. Temetés után a mélyen sujtott leány hazautazott az oroszországi Minszkbe.

— **Levágta három ujját.** Tegnap a kórházba szállították Schlosser János jelszanei illetőségű földművest, aki előző napon balkezének három ujját egy szekercsapással levágta. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a földműves tegnapelőtt lakása előtt fát vágott. Favágás közben a csapásra emelt fejsze célt tévesztett s az éles szerszám Schlosser bal kezére zuhant, melylyel egy tuskót tartott. A fejszecsapás oly erős volt, hogy a szerencsétlen embernek a fejsze három ujját vágta le. A kórházban megállapították, hogy Schlosser állapota súlyos.

— **Villámsujtott leányok.** Szombaton délután a közeli Pasac község felett hirtelen nagy zivatar vonult végig. A földművesek, akik a mezőn dolgoztak, sietve mentek haza, hogy a felhőszakadászerű eső elől fedél alá menekülhessenek. Két leány azonban, mint-hogy a községtől távol eső helyen dolgoztak, nem tudtak hazasietni, hanem egy terebélyes fa alá húzódtak. Alig voltak azonban a fa alatt néhány percig, midőn a villám hatalmas csattanással belecsapott az öreg fába oly szerencsétlenül, hogy a két leány különböző sérüléseket szenvedve ájultan zuhant a földre. A szülők, kiknek feltűnt a leányok távolléte, a vihar megszűnésével leányaik keresésére indultak, akiket ájultan és több sebből vérezve találtak meg a fa alatt. Ágaktól rögtönzött hordágyon mindkettőt hazaszállították s orvost hívtak, aki a villámtól sujtottakat gyógykezelés alá helyezte. Cergogna Giustina és Katalin állapota azonban napok mulva sem javult, úgy, hogy a kezelő orvos tanácsára a szülők a két leányt tegnap a fiumei kórházba szállították. A kórházban megállapították, hogy a két testvér több igen súlyos sérülést szenvedett s gyógyulásuk heteket vesz igénybe.

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinok. a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina. — Grand Hotel Lido. Villák. Parkok. Autóbilok.

Lido-Velence Uj nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

— **A hal husának tápereje.** Régebben általában azt tartották, hogy a hal husa nehezebben emészthető, mint a marhahús és e részben egy fokozat áll az ürü-, bány- és csirke-hussal. Ezt némely halfajták nagyobb zsirtartalmával magyarázták, a minők különösen az angolna és hering. Természetesen vannak halak, amelyek kisebb zsirtartalommal bírnak. Az újabb kutatások még kiderítették, hogy bár a főzés nagy befolyással van a hús emészthetőségének fokozására, e részben még sem igen van különbség a marha és a hal husa között. A testre kiható tápláló ereje is egyenértékű a marha és a hal husának.

A halnak tehát határozottan nagy tápláló ereje van, éppen ezért a rendszerint erősebb táplálkozást igénylő sportférfiak és katonák ételmezésében is nagy szerepet játszik már újabb időben. A benne foglalt tápláló anyagok persze nem érik el a házi állatok husának tápsúlyát, de határozottan több tápláló anyagot foglal magában, mint a konzer-vált állat-husok. Nem szabad továbbá számításon kívül felejtetni azt sem, hogy a hús ára a hosszabb szállítások alkalmával sem emelkedik olyan mértékben, mint az állatok husának ára.

— **A zágrábi malmom eladása.** Zágrábról jelentik: A zágrábi gőz- és malmom részvénytársaság részvényeinek többsége az Első Horvát Takarékpénztár birtokában van és a malmomüzem dekadenciája következtében a takarékpénztár régen foglalkozott az eladás eszméjével, annyival is inkább, mert a malmom-vezérgazgató személyének megválasztásában valóságos balszerencse üldözte. Mintegy három hónappal ezelőtt tárgyalásokat kezdett folytatni a Budapesti Gőzmalom Részvénytársasággal, amely Haggemacher igazgatósági tagot és Langfelder igazgatót küldötte ki a vételi tárgyalások befejezésére. Az üzlet majdnem teljesen perfektté vált, amikor a Májdcis testvérek laibachi malmotulajdonosok nesztet vették, hogy a zágrábi malmom eladó. Nyomban Zágrábra utaztak és rövid három napi alkudozás után a malmot, teljes berendezésével együtt, körülbelül 1 millió koronáért megvásárolták. Itt az a hír van elterjedve, hogy az őszi kampagnera eladott lisztmennyiségek fedezésére a malmom igazgatója a budapesti tőzsdén a malmom részére hausse engagementokat kötött, amely spekuláció a buzának rohamos esése következtében éppen nem volt szerencsés. Mint hírlik, a malmomigazgatóság tagjai Gutman vezérgazgatónak a budapesti tőzsdén kötött engagementjeivel magát nem azonosítja, mert azok jóval föltűlnék azt a mennyiséget, amely ekvivalensét képezné az őszi szállításra eladott lisztmennyiségnek. Kereskedői örökben érdeklődéssel várják a vezérgazgató és az igazgatóság között fennálló ellentétek kiegyenlítését.

— **A Máv — mint sódrágító.** Nem lehet nyugodtan napirendre térni a felett, hogy a kormány egyszerre csak fölemeli a só árát, tehát a magán-drágítókon kívül még ő is beáll azok közé, akik nehezebbé teszik az életet. Nem szólva egyébről, egyes helyeken kerek egy koronával drágítja meg a konyhasó árát és ezzel a fogyasztóknak olyan megsarcolását kezdi meg, amilyenre hosszú idő óta nem volt példa. A szakemberek ugyan azt mondják, hogy a törvény meghatározza a bányákból kikerülő só árát és ez az ár változatlan, az alapárhoz azonban hozzászámítják a szállítási költségeket, annyit, amennyit a bányától az egyes sóhivatalokig való fuvarozásért fizetnek. Az alapár tehát nem változott meg, ellenben megdrágultak a Máv. szállítási díjai és ilyen módon srófolták föl a só árát. Tehát, ha ez így van, akkor tulajdonképpen az államvasutaknak köszönhetjük a július elsején beköszöntött sódrágítást. Hogy miért? Egyszerű a válasz. Miért nem ad az államvasut a sószállításnál olyan kedvezményeket, amelyek a régi árakat biztosíthatják, vagy legalább is csökkentik a drágulást.

Ha tud a vasut kedvezményeket adni protekciós vállalatoknak, miért nem tud az állam sójának. A szemérmetlen drágítás ellen pedig meg kell indulni a lehangosabb tiltakozásnak az egész vonalon. Hiába mondogatják majd azok, akiknek okuk és érdekük a kormány bármilyen cselekedeteinek az igazolása és védelmezése, hogy a nagy áremelés a kicsinyben való vásárlásnál alig érvényesül!

Mégis nagy pénzeket vasal be rajtuk az állam, csak tessék kiszámítani. És mit fognak szólni az agráriusok ahhoz, hogy a marhasó is drágább lesz. Ez meg őket sújja, még a nagyokat is, nemcsak a kis-gazdákat, akiket a konyhasónál is megkoppaszt az állam. Egyébként gratulálni lehet a Máv.-nak, hogy a forgalmi zavarokon és egyéb bajon kívül még a sódrágítás körül is jelentékeny sikereket ért el. Ez is gyors karrier, ami csak nálunk lehetséges.

— **Kiemelt dereglye.** A vasárnap délelőtt nagy sirokkó alkalmával a Bergudi közelében elsüllyedt tengerészeti hatósági dereglyét tegnap délután kiemelték a vízből s a dokkba vontatták.

— **Elgázolta a boroskocsi.** Beroldo József trevisoi illetőségű tizenöt éves fiu ma délelőtt tíznegy óra felé a Piazza di San Viton játszadózott, mikor Susak felől nagy gyorsasággal közeledett egy boros hordókkal megrakott teherkocsi. A kis fiu akart térni a kocsi elől, menekülési kísérlete azonban nem sikerült, mert a teherkocsi egyik kereke elütötte őt oly szerencsétlenül, hogy a hátsó kerék alá került, mely Beroldo jobb lábát eltörte s egyéb sérüléseket is ejtett rajta. A súlyosan megsebesült fiut a mentők a kórházba szállították, a vigyázatlan kocsis, Cele Antal ellen pedig a rendőrség megindította az eljárást.

— **Betörés a kapucinusok templomába.** A kapucinusok templomában történt betörés ügyében a rendőrség nyomozása még mindig eredménytelen. Többre irányult ugyan gyanu, sőt egyeseket ki is hallgattak, a gyanúsítottaknak azonban sikerült ártatlanságukat beigazolni. Említésreméltó, hogy a köznép, melyre a kapucinusoknak nagy befolyásuk van, tegnap óta valóságos bucsnjárást rendez a kapucinusok templomához. Sokan értéktrágyákat is ajándékoznak a szerzeteseknek, hogy a dugdagdag kapucinus rend aránylag csekély kára mielőbb megtérüljön.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi s részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Alice” olasz gőzös Newyorkból 1300 láda géppel, 200 zsák ásvánnyal és 200 bádogtartány kókusz olajjal. „Lederer Sándor” magyar gőzös Valenciából 600 zsák paprikával, 460 hordó festékanyaggal, 160 tonna vegyes áruval, 50 láda cukorral és 60 hordó olajjal. „F. Augusto Cosulich” osztrák gőzös Ortonából üresen. „St. Anna M.” olasz gőzös Sebenicóból 2231 tonna köszénnel.

Indult: „Babylon” német gőzös Hamburgba 100 tonna babbal, 60 tonna fával és tonna fakivonattal.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jul. 1. A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnökölt. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bemutatja a főrendiház átíratát, mely szerint a király Dessewffy Aurél főrendiházi elnököt állásától felmentette s az új elnökséget ki-nevezte. Az erre vonatkozó királyi kéziratok felolvasása után jelenti az elnök, hogy a Kuriához ma ismét újabb petíciók érkeztek.

Ezután áttérnek az osztályok kisorsolására, miközben Návay Lajos alelnök foglalja el az elnöki széket, majd megválasztják a bizottsági tagokat és a képviselőház hat jegyzőjét. A szavazás befejezése után az elnök

Peskit Andrást,
Mihályi Pétert,
Popovics Dusánt,
Szász Károlyt,
Szojka Kálmánt és
Zlinszky Istvánt

a képviselőház megválasztott jegyzőinek jelenti ki.

Az elnök erre szünetet rendel el. Szünet alatt a parlamenti sajtótudósítók szindikátusa tisztelgett Rákosi Jenő vezetésével Berzeviczy Albert elnöknel. Rákosi üdvözlő szavaira a képviselőház elnöke köszönetet mondott az üdvözlésért, majd kijelentette, hogy a sajtó

íránt mindig nagybecsüléssel viseltetett.

Szünet után folytatják a mai ülés napirendjének tárgyalását. Az ülés folyik.

Ujabb petíciók a Kuriánál.

BUDAPEST, jul. 1. A Kuriához ma délig újabb nyolc petíció érkezett. A kérvényezők

Kazy József
Blanár Béla
Sennyey Mihály
ifj. Teleki József
Vojnich István
Hegedüs Loránt
Szász Pál és
Wickenburg Márk gróf mandátumát átadták meg petícióval.

Minisztertanács.

BUDAPEST, jul. 1. A miniszterelnöki palotában délután Héderváry elnöklésével minisztertanács lesz, melyen Lukács László pénzügyminiszter beszámol az osztrák pénzügyminiszterrel folytatott tanácskozásairól és a készletek felvételéről szóló törvénytervezetéről, melyhez a király előzetes hozzájárulását megadta.

Pártközi konferencia.

BUDAPEST, jul. 1. A képviselőház ülésének befejezése után Berzeviczy Albert házelnök elnöklésével pártkonferencia lesz az elnöki fogadóteremben. Az érkezőtlen a képviselőház munkaprogramját állapítják meg.

Kivégzés demonstrációval.

PÁRIS, jul. 1. Liabeuf cipészlegényt, aki Pieri rendőrkapitányt meggyilkolta, ma reggel végezték ki. A kivégzés alkalmával a tömeg nagy demonstrációt rendezett. A rendőrt leköpdösték, sőt háromszor revolverrel rájuk is lőttek. A rendőrség kivont karddal verte szét a tüntetőket.

Viharos főispáni installáció.

TURÓCSZENTMÁRTON, jul. 1. Csaplovics László turócmegyei főispán tegnapi beiktatásánál a megyei rendkívüli közgyűlésen felszólalt Mudrony Soma, a nemzetiségiek vezére s hevesen támadta a megyei intézményeket. Bulyovszky földbirtokos erélyes szavakkal utasította vissza a nemzetiségiek támadását. Bulyovszky beszédét éljenzéssel kísérték, miközben a nemzetiségiek abuzg kiáltásokkal tüntettek a szónok ellen.

A haditengerészet új parancsnoka.

BÉCS, jul. 1. A Neue Freie Presse arról értesül Budapestről, hogy Montecuccoli gróf tengernagy, a haditengerészet parancsnoka októberben, a delegációk ülészakának befejezése után, amelyben négy „Dreadnought” építésére fognak hitelt kérni, az aktív szolgálatról visszavonul. Utódjául Haus ellentengernagy van kinevezve.

Uj szérum a tuberkulózis ellen.

BUDAPEST, jul. 1. Párisból táviratozzák, hogy több hírneves tudós tegnap összegyűlt Doyen dr. tanár klinikáján, hogy a Doyen által feltalált tuberkulózis elleni szérummal, a „mycolysine”-vel folytatott kísérleteket ellenőrizték és azok eredményét tanulmányozták. Az új szérum már csodálatos hatásokat mutat fel s valószínű, hogy rövid idő múlva az emberiség sikeresen küzdhet majd meg a rettenetes betegséggel.

Véres diákvargás.

LEMBERG, jul. 1. Ma délelőtt mintegy háromszáz rutén diák a rektor engedolme

nélkül behatolt az egyetem épületébe s egy termet elfoglaltak. A betörés miatt a rutén és lengyel diákok között véres verekedés keletkezett. Több revolverlövés is történt. Nyolc diák halálosan megsebesült. Az egyetem épületét rendőrség őrzi. Az ügyész és a vizsgálóbíró a helyszínére siettek.

A francia vasutasok sztrájkjal fenyegetőznek.

PÁRIS, jul. 1. Több ezer vasutas a munkás-törsdén gyűlést tartott, melyen egyhangulag elhatározta, hogy mindnyájan sztrájkba lépnek. ha követeléseik a legrövidebb idő alatt nem teljesülnek. A vasutasok egyik vezére egy lapudósító előtt kijelentette, hogy a szindikátusok képviselői még egy utolsó lépést fognak megkísérelni, hogy a vasutársaságok igazgatóival a miniszterelnök és a közmunkaügyi miniszter jelenlétében tárgyaljanak. Ha ez az utolsó kísérlet nem sikerülne, a sztrájk elkerülhetetlen volna. A sztrájk megkezdésének időpontjáról természetesen az utolsó pillanatig a legszigorubb titoktartást őriznék meg. Egyidejűleg Marseilleben és Toulouseban a vasutasok gyűlést tartottak, ahol hasonló határozatokat hoztak.

Nyolcezer munkás kizárása.

ENSCHEDI, jul. 1. Egy gyárban kitört parciális sztrájk következtében a gyapoptipari vállalkozók egyesülete elhatározta, hogy az összes gyárakban július 1-étől kizárja a munkásokat. Ezen a napon mintegy 8000 munkás válik foglalkozás nélkülivé és pedig az első héten két napon, a második héten három napon és így tovább a gyárak teljes bezárásáig.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM

Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnire —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.

40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula
a Lloyd-étterem volt főpincére.

Megnyilt! ▲ ▲ Megnyilt!

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben
Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -
MAGYAR BOROK. □ □
- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.
A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.
A n. é. közönség pártfogását kéri
KONRAD FERENC tulajdonos.

Nemes Henr. bazárja Fiume v. Fiumara 4. a legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás. Nagy választék mindennemű cipőkben harisnyák szalmakalapok fehérenmű utazási cikkek konyhaeszközök, diszműtárgyakban stb. Gyermekkoscsik, játékkártya elárúsítás.

A

Köbányai Polgári Serföző R.T.

áthelyezte

Fiumei Kiviteli telepét

a Piazza Zichy és a Corsia Deák sarkán

újonnan épített Máv III./A. sz. tárházba.

Bejárat a telepre:

a Piazza Zichy felőli Máv kapun.

Feljárat az irodákba:

a tárház jobb oldali perronjáról a 15. sz. kapun.

Telefonszámok, a régiiek:

484, a helybeli és

681, az interurban forgalomban.

HÁROM SZOBA BUTOR és egy jó zongora elutazás miatt eladó Via Pomerio 5. földsz.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként **KOVÁCS JÓZSEF** jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.

TULAJDONOS:

ifju **BUDAI KÁROLY**

☛ Telefon 474. szám. ☛

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai kor igényeiknek megfelelően berendezett **fűszer és csemege üzletet** nyitottam. Minden törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban részesítem. Raktáromon mindenkor friss és elsőrendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok, konzervek, friss töltésű ásványvizek igen előnyös áron kaphatók. :-: :-:

Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss kenyeret is raktárou tartok az első fiumei kenyérgyár gyártmányaiból. :-: :-:

Szíves pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel

Markovics S. fűszer- és csemege kereskedő. :-: :-:

▲ **GLOBUS** ▲

HIRLAPIRODA - FIUME - V. de Domini u.
Bel- és külföldi lapok.
:-: Hangjegy- és könyvárúsítás. :-: :-:
Előfizetések a világ összes lapjaira eredeti áron
— Uj tulajdonos: **Platzner Arthur.** —

Zongora-terem és kölcsön-intézet

== ŠALAT K. - FIUME ==

CORSO 12. I. em. - Telefono 819

Legnagyobb választék Fiumében zongorákban, pianinokba stb. a legelső gyárakból.

== Kényelmes részletfizetés. ==

Tíz évi jótállás. Régi zongorák vétele és becserelése. Bérletbe csakis kitűnő, új hangszerek adatkak.

== Javítás és hangolás ==

Adria szálló és étterem

Adamich és Adria utca FIUME Zmaio palota

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és vilányos világítással.

Kitűnő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

„OLLA“
bebizonyíthatólag a legjobb
higiénikus
Gummi kü-
lönleges
ség.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENY TUCATJA K. 5.-

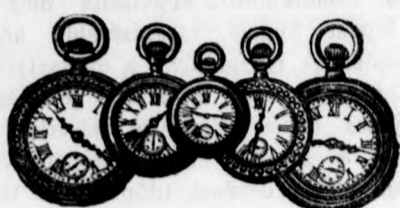
„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodam, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárakban, továbbá F.lli Pavacic, Benco Ernő, és Papp Rudolf drogériájában. Erd. árjegyzék ingyen az „OLLA“ Gummiközponttól Wien II 297 Praterstr. 57.

SEGÉDKÖNYVELŐ magyar s német nyelvben jártas, néhány évi gyakorlattal, részvénytársasági irodában felvétetik. Ajánlatok „Törékvő, szorgalmas“ jellegével e laphoz kéretnek.

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzlete

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Nattich Heinrich - Fiume (CORSO)
CHRONOMÉTER ÉS MŰÖRÁS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-hüite-fele gyártmányú elsőrendű órákban és chronométerekben.

Cantrida „FIUME“ vendéglő ●● a fürdővel szemben. ●●

Szép árnyékos kerthelyiség teképpályával kitűnő magyar és olasz konyha hamisítatlan magyararadi bor.

Kőbányai polgári és duplamalata sör.

Számos látogatásért esedezik

Ragg Mihály, vendéglős.

BOGOJEVIĆ D.

Via Caserma 4 FIUME Via Caserma 4

Ajánlja magát minden cipész-munka szállítására. - Pontos - - - kiszolgálás. - - -

Kifogástalan munka. Jutányos - - - - - árak. - - - - -

Tükör- és képrámákat készít és mindennemű

aranyozó-munkát

vállal Kunasz Erich - Fiume

Via Remai I.

Via Remai I.

Kívánatra mintákkal hához jövök.

Vasuti vendéglő

a pályaudvaron, a város közvetlen közelében szép kerthelyiséggel. Kifogástalan konyha s közvetlen termelőktől beszerzett borok. Számos látogatást kér

Kass Gusztáv
vasuti vendéglős

Susáki községi fürdő BRAJDICA.

Teljesen újjáalakított 124 kabinnal. :-: :-: :-: Nyitva reggel 5-től este 9-ig. Hölgyeknek csak reggel 8-tól 10-ig kivéve az ünnepnapokat.

ÁRAK: Felnőtteknek 40 fill. tíz éven aluli gyermekeknek 20 fill.

Bérlet: 20 fürdő felnőtteknek 6.- kor. 20 fürdő tíz éven aluli gyermekeknek 4.- kor.

A fürdő buffetjében kaphatók Bačić Ante susáki likőr- és ecetgyárának különlegességei is, mint a „Jadrag“ és a non plus ultra „Bačić likőr“.

PAPP RUDOLF DROGÉRIÁJA

NAGYBANI : FIUME, VIA DELLE PILE 2. SZ. : KICSINYBEN!

Mindennemű droguista-cikk, vegyszerek, kén, szulfát stb. közvetlen behozatala. Ásványvíz-raktár. Nagy választék illatszerekben, szivacsokban és egyéb toilette-cikkekben. Festékek, ásványneműek, szobafestő-matricák, fényképészeti cikkek. ingyen sötétkamra.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegekészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés.

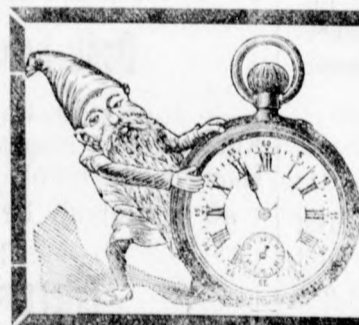
78 kiállítási terem.

Magyar ügyvezető.

Eberl Hugo (Sanciewicz utóda)

nagy órarakára
FIUME, Corso prolungato.

Elsőrendű zseb- és regulator órák, szalon- és ebresztő órák, fülbevalók, láncok, kar-kötők, aranygyűrűk stb. raktára. Finom és komplikált órajavítások és precíziós munkák jótállás mellett elvégeztetnek.

LUSSINGRANDE PENZIÓVILLA PUNTA

Egész éven át nyitva. - Saját tengeri fürdő. - Modern kényelem. - Elsőrendű konyha.

Magyar tulajdonos.

VILLA BÉKELAK

Lussingrande

Gyönyörű napos fekvés, szélmentes, télen is zöld kertek között. Kényelmes szobák délre, tengeri kilátással és erkéllyel is, parkettel majolikakályhakkal s dupla ablakkal.

„MERCUR“ könyvnyomdai-intézet

Fiume, Via degli Operai 14. sz.
Új magyar nyomda Fiumében.

☞ Telefon sz. 9-32. ☞

Tulajdonos: CHILKO JÓZSEF

Hungária Penzió

:-: Lussingrande :-:

Magyar ház modern komforttal. - Napi ellátás 6 korona. - Kitűnő konyha.

Tulajdonos:
özv. Seress Imréné.

VENIER szálló és étterem VELENCE

Bacino Orseolo a Szt. Márk Tér mellett

Nagy étterem. Jzletes, francia és német konyha. Lakosztályok és szobák villanyvilágítással fűtéssel és fürdővel személyenkint 2 lirától feljebb. Telefon 152.

Tulajd. Venier Marco